

Onderzoek naar de functie van bebouwing voor vleermuizen op het adres 't Laantje 1 in Nieuw-Loosdrecht

In het kader van de Flora- & Faunawet

Colofon

Onderzoek naar de functie van bebouwing voor vleermuizen op het adres op het adres 't Laantje 1 in Nieuw-Loosdrecht

In het kader van de Flora- & Faunawet

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Ad Fontem
Contactpersoon: dhr. K. Klieverik

Projectnummer en versie: 771B, versie 1.0		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 6 oktober 2016
Ligging projectgebied: 't Laantje 1 in Nieuw-Loosdrecht		

Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten
info@natuurbankoverijssel.nl



@natuurbankOverijssel

1. Inleiding

Op 25 februari 2016 heeft Natuurbank Overijssel onderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde flora- en faunasoorten in een plangebied op het adres 't laantje 1 in Nieuw-Loosdrecht. Dit onderzoek werd uitgevoerd om het effect van de voorgenomen herontwikkeling van het plangebied op beschermde flora- en faunasoorten vast te stellen. Onderdeel van de voorgenomen activiteiten was onder andere de sloop van de aanwezige bebouwing in het plangebied.

Uit het onderzoek kwam naar voren dat de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen in de te slopen bebouwing op basis van een visuele inspectie niet kon worden uitgesloten. Het betreffende gebouw leek in potentie geschikt als zomer-, winter-, paar- en/of kraamverblijf van verschillende vleermuissoorten zoals sommige algemene- en weinig kritische soorten als gewone- en ruige dwergvleermuis, maar ook meer kritische en zeldzame soorten als laatvlieger en meervleermuis. Vleermuizen kunnen een verblijfplaats bezetten achter dakpannen, nokpannen, gevelpannen, loodslabben, windveren, houten gevelbetimmeringen, in (holle) spouwmuren en op zolders. Gebruik van verblijfplaatsen, vooral van verblijfplaatsen die slechts door één of enkele vleermuizen of die slechts kortstondig gebruikt worden, zijn zelden zichtbaar aan de buitenzijde van een gebouw. Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn volgens de Flora- en faunawet strikt beschermd en mogen alleen met een ontheffing vernield worden.

Omdat de functie van de bebouwing voor vleermuizen niet vastgesteld kon worden op basis van een visuele inspectie, heeft Natuurbank Overijssel aanvullend onderzoek verricht in de periode juli 2016 – september 2016 naar de functie van het gebouw voor vleermuizen. Voorliggend rapport beschrijft de bevindingen van dit vervolgonderzoek.

Er is in het gebied specifiek gekeken naar aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Het uitgevoerde onderzoek dient antwoord te geven op onderstaande onderzoeksvragen.

1. Welke functie heeft het onderzoeksgebied voor vleermuizen, welke soorten komen er voor, wat is de verspreiding en in welk aantal komen er vleermuizen voor ?
2. Wordt bij de uitvoering van de voorgenomen activiteit de Flora- en faunawet (verder Ff-wet genoemd) overtreden?

Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn volgens de Flora- en faunawet jaarrond beschermd. Het is verboden vaste verblijfplaatsen te verstoren en te vernielen en vleermuizen te verstoren, verwonden en te doden. Op basis van de onderzoeksplicht (zoals vastgelegd in de Wro) dient vooraf inzicht verkregen te worden in de effecten van de voorgenomen activiteit op beschermde soorten.

Voorliggend rapportage beschrijft de resultaten van dit onderzoek. Tevens wordt in deze rapportage aangegeven welke vervolgstappen genomen dienen te worden om de voorgenomen activiteit in overeenstemming met de Flora- en faunawet (verder Ff-wet genoemd) uit te voeren. Voor een beschrijving van de quickscan natuurwaardenonderzoek en pré-toets natuurbeschermingswet wordt verwezen naar de rapportage 'Quickscan natuurwaardenonderzoek 't Laantje 1 in Nieuw-Loosdrecht (projectnummer 771, Natuurbank Overijssel 2016).

2. Beschrijving van het onderzoeksgebied

2.1 Ligging van het plangebied

Het plangebied is gesitueerd op het adres 't Laantje 1 in Nieuw-Loosdrecht. Het ligt aan de westzijde van de bebouwde kom van Nieuw-Loosdrecht. Op onderstaande luchtfoto wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven.



Globale ligging van het plangebied in de omgeving. Het plangebied wordt met de cirkel aangeduid. Bron: Provincie Noord-Holland.

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit bebouwing, erfverharding, enkele opgaande loofbomen en sierplanten (vaste planten en heesters). Op en water ontbreekt in het plangebied.

In het plangebied staan een woning en een schuur. Beide gebouwen zijn gebouwd met bakstenen en zijn gedekt met gebakken pannen. Het hoofdgebouw bestaat uit twee aan elkaar gebouwde gebouwen. Zowel de schuur als de woning beschikken over een spouwmuur; gelet op het bouwjaar vermoedelijk een holle spouw. De westgevel van de aanbouw bij de woning heeft een houten gevelbetimmering. Het plangebied grenst aan de noordzijde aan een parkachtige tuin met oude loofbomen en grenst aan de overige zijden aan woningen en siertuinen. Op onderstaande afbeelding wordt een detailopname van het plangebied weergegeven.



Detailopname van het plangebied. Bron: Provincie Noord-Holland.

2.3 Voorgenomen activiteiten

De voorgenomen activiteit bestaat uit het slopen van alle bebouwing in het onderzoeksgebied en het bouwen van twee woningen in het plangebied.

De volgende activiteiten worden onderscheiden:

- Slopen bestaande bebouwing
- Bouwrijp maken nieuwe bouwplaats

- Bouwen en bewonen woningen

3 Het onderzoek

3.1 Onderzoeksvragen

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen is vervolgonderzoeken uitgevoerd naar de functie van het plangebied voor vleermuizen. Naast veldonderzoek is gekeken naar bestaande inventarisatiegegevens. Hierbij is gebruik gemaakt van landelijke verspreidingsinformatie met betrekking tot flora en fauna, zoals verspreidingsatlassen, NDFF database, verspreidingsinformatie en websites als www.waarneming.nl en www.telmee.nl.

3.2 Methode

Voor het in kaart brengen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type:Pettersson D240x) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden voor ons hoorbaar gemaakt. Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden, is een opname gemaakt op een extern opname apparaat (type: Zoom H2n). Door middel van het computerprogramma Batsound is een nadere analyse uitgevoerd. Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaamenstelling en gebiedsgebruik.

In totaal zijn vijf verschillende bezoeken aan het onderzoeksgebied gebracht. De bezoeken in juli zijn uitgevoerd voor het in kaart brengen van kraam- en zomerverblijven, het bezoek in augustus voor het vaststellen van een paarverblijf & winterverblijfplaats en het bezoek in september voor het in kaart brengen van een paarverblijf. Het bezoek van 22 augustus is uitgevoerd rond middernacht om eventueel zwerfende vleermuizen (= indicatie voor winterverblijfplaats) vast te kunnen stellen. De toegepaste onderzoeksmethode is gebaseerd op het vleermuisprotocol 2014 zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus in samenwerking met de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO) en de Zoogdiervereniging.

3.3 Omstandigheden

Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van de mogelijk aanwezige soorten (zie Tabel 1). Gezien de beperkte grootte van het plangebied wordt verwacht dat er geen soorten en/of functies zijn gemist.

bezoekdatum	tijdstip	Doel	Weersomstandigheden
5-7-2016	20:00-23:00	Zomerverblijfplaats-kraamkolonie	Half bewolkt, droog, 21 °C, windstil
14-7-2016	23:30 – 0:15	Zomerverblijfplaats-kraamkolonie	Half bewolkt, 14°C, droog, windstil
15-7-2016	3:15- 4:45	Zomerverblijfplaats-kraamkolonie	Half bewolkt, 11°C, droog, windstil
22-8-2016	23:10 – 1:20	Zomer-, winter-, paarverblijfplaats	Onbewolkt, 16 °C, droog, windstil
8-9-2016	22:00 – 0:00	paarverblijfplaats	Half bewolkt, 19 °C, droog, wind 2-4 Bft (vlagerig)

Tabel 1. Bezoekdata en weersgesteldheid

3.4 Volledigheid van de inventarisatie

Het onderzoek naar de functie van het gebouwen voor vleermuizen is volledige en conform het vleermuisprotocol uitgevoerd. Een volledige onderzoek naar de functie van bebouwing voor vleermuizen bestaat uit minimaal vier bezoeken in de periode juni-september. In deze periode is het mogelijk om kraamkolonies, zomerverblijven, winterverblijven en paarverblijven vast te stellen (RVO, 2015).

De houdbaarheid van verspreidingsgegevens is aan een maximale periode gebonden. Voor de verspreidingsgegevens van licht beschermde soorten, of het juist ontbreken hiervan, wordt veelal een bruikbaarheidsperiode van circa 5-6 jaar gehanteerd. Voor zwaar beschermde soorten als vleermuizen en vogels geldt een bruikbaarheidsperiode van circa 2-3 jaar. Na deze periode zijn de gegevens verouderd en dient beoordeeld te worden of de gegevens voldoende up-to-date zijn om te gebruiken bij ruimtelijke ingrepen.

4. Onderzoekresultaten

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de relevante bevindingen van het onderzoek weergegeven. De verspreidingskaart van de aangetroffen soorten is opgenomen in de tekst. In het volgende hoofdstuk worden de wettelijke consequenties en aanbevelingen gegeven.

4.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Tijdens alle bezoeken aan het plangebied zijn gewone dwergvleermuizen in en rond het plangebied waargenomen (maximaal 5 ex.) en op 5 juli werden enkele tientallen rosse vleermuizen waargenomen overvliegend die in westelijke richting over het plangebied vlogen. Vleermuizen vertoonden echter op geen enkele wijze verbondenheid met de bebouwing in het plangebied. Tijdens het bezoek op 8 september zijn twee baltsende gewone dwergvleermuizen in de woonwijk zuidwestelijk van het plangebied waargenomen. Deze bezetten vermoedelijk een paarverblijf in een woningen in de omgeving.

Conclusie:

Vleermuizen bezetten geen verblijfplaats in het plangebied.

Foerageergebied

Tijdens alle bezoeken zijn foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen rond het plangebied, in het bijzonder langs de randen en kronen van de bomen noordelijk en zuidelijk van het plangebied. De overvliegende rosse vleermuizen op 5 juli foerageerden soms ook kortstondig rond deze bomen langs de randen van het plangebied om vervolgens in zuidwestelijke richting verder te vliegen.

Conclusie:

Vleermuizen vliegen door het plangebied omdat ze foerageren rondom bomen net buiten het plangebied. Het plangebied heeft geen betekenis als foerageergebied voor vleermuizen.

Vliegroutes

Het plangebied vormt geen verbindende schakel in een lijnvormig landschapselement en maakt daardoor geen onderdeel uit van een vliegroute van vleermuizen.

Conclusie:

Het plangebied heeft geen betekenis als vliegroute voor vleermuizen.

Conclusie

Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan geconcludeerd worden dat vleermuizen geen verblijfplaats bezetten in de te slopen gebouwen en dat het plangebied geen functie heeft als foerageergebied of vliegroute. Gewone dwergvleermuizen en rosse vleermuizen vliegen incidenteel wel door het plangebied, maar dat is vanwege de aanwezigheid van foerageergebied (loofbomen) net buiten het plangebied. Alle waarnemingen van vleermuizen (en andere noemenswaardige soorten) zijn toegevoegd aan de Nationale Database Flora- en fauna (NDFF) via het invoerportaal van Waarneming.nl.

4.3 Overige waarnemingen

Tijdens de bezoeken in augustus en september zijn zingende struiksprinkhanen in en rondom het plangebied waargenomen. Deze soort kan alleen m.b.v. een batdetector worden vastgesteld en is daarom noemenswaardig. Deze soort is niet beschermd.

4.4 Bronnenonderzoek

Er zijn geen bruikbare gegevens gevonden met betrekking tot de functie van het plangebied voor vleermuizen. Er is daarvoor onderzoek gedaan naar verspreidingsgegevens van waarneming-punt.nl en verspreidingsatlassen, in het bijzonder het boek 'De zoogdieren van Overijssel' (Douma, 2011).

5 Toetsing flora- en faunawet

5.1 Algemeen

Sinds de inwerkingtreding van de AMvB artikel 75 (d.d. 26-2-2005), is de beschermde status van dieren en planten opgedeeld in drie tabellen. Voor soorten die vermeld staan op Tabel 1 van de Ff-wet geldt dat ze zijn vrijgesteld van de verbodsbepalingen verstoren, doden en verwonden als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2, mits de werkzaamheden worden uitgevoerd volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Soorten die vermeld staat in tabel 3 soorten zijn zwaar beschermd en voor het mogen verstoren, doden en verwonden van dieren, maar ook vaste rust- en verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied, is een ontheffing van de Ff-wet vereist.

Vleermuizen staan vermeld in tabel 3 van de Ff-wet. Om verblijfplaatsen te mogen vernietigen en vleermuizen te mogen verstoren is een ontheffing van de verbodsbepalingen vereist.

5.2 Ingreep

De initiatiefnemer is voornemens om de in het plangebied aanwezige bebouwing te slopen.

5.3 Wettelijke consequentie voor vleermuizen

5.3.1 Verblijfplaatsen

De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op verblijfplaatsen van vleermuizen. Er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen zoals opgenomen in de Ff-wet aangevraagd te worden.

5.3.2 Foerageergebied

De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op foerageergebied van vleermuizen. Er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen zoals opgenomen in de Ff-wet aangevraagd te worden.

5.3.3 Vliegroutes

Het onderzoeksgebied heeft geen functie als vliegroute voor vleermuizen. Er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen zoals opgenomen in de Ff-wet aangevraagd te worden.

5.4 Overige soorten

Er zijn in het onderzoeksgebied geen andere beschermde soorten waargenomen in het onderzoeksgebied.

6. Conclusie en advies

Er bevinden zich in het te slopen gebouw geen verblijfplaatsen van vleermuizen. Door de sloop van het gebouw wordt het functionele leefgebied van vleermuizen niet aangetast. Om het gebouw te mogen slopen is geen nader onderzoek noodzakelijk en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden.

7. Literatuur

- Broekhuizen, S. (et al.). 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. K.N.N.V. Uitgeverij, Utrecht.
- Dietz, C., Nill, D. 2009. Vleermuizen; alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Tirion.
- Heusden, W.R.M., S.J. Vreugdenhil. 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.
- Leemreize, P. 2016. Quickscan natuurwaardenonderzoek Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet 't Laantje 1 in Nieuw-Loosdrecht ; rapport nummer 771. Eigen uitgave Natuurbank Overijssel, Aalten.
- Ministerie van LNV., 2005 (herzien 2009). Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure.
- Sachteleben, J. & O. von Helversen, 2006. Songflight behaviour and mating system of the pipistrelle bat (*pipistrellus pipistrellus*) in an urban habitat. In: *Acta Chiropterologica*, 8(2): 391-401, 2006.

Internet

- www.vleermuizenindestad.nl
- www.vleermuis.net
- www.zoogdiervereniging.nl